

**POLITECHNIKA
BYDGOSKA**
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich

Karta przedmiotu
Powszechna historia państwa i prawa

1. Informacje podstawowe

Kierunek studiów prawo Jednostka zarządzająca kierunkiem studiów Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich Poziom studiów jednolite magisterskie (jmgr) Profil studiów Profil praktyczny Forma studiów studia stacjonarne		Cykl kształcenia (nabór) 2025/26 Kod przedmiotu PBSPRA-PS.JM1B.3408.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Wymagania wstępne	brak wymagań		
Przedmioty wprowadzające	brak przedmiotów wprowadzających		
Koordinator	Koordynator przedmiotu		
Okres Semestr 1	Forma zaliczenia Egzamin Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Ćwiczenia audytoryjne: 15		Liczba punktów ECTS 5.0

2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Opis efektów uczenia się	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK
Wiedza:			

Kod	Opis efektów uczenia się	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK
W1	Zna historię ustroju państw cywilizacji Zachodu. Zna historię instytucji prawa sądowego cywilizacji Zachodu.	PR_PJ_K_W01, PR_PJ_K_W03	P7S_WG, P7S_WG
W2	Wymienia, opisuje i charakteryzuje historyczne źródła prawa.	PR_PJ_K_W01, PR_PJ_K_W03, PR_PJ_K_W08	P7S_WG, P7S_WG, P7S_WG
W3	Zna główne kierunki rozwoju prawa w kulturze zachodniej.	PR_PJ_K_W01, PR_PJ_K_W03	P7S_WG, P7S_WG
Umiejętności:			
U1	Posługuję się podstawowymi pojęciami z zakresu historii państwa i prawa.	PR_PJ_K_U01, PR_PJ_K_U02	P7S_UW, P7S_UK, P7S_UW
U2	Analizuje wydarzenia i procesy historyczne dokonujące się w prawie oraz dostrzega ewolucję instytucji prawnych.	PR_PJ_K_U01, PR_PJ_K_U02, PR_PJ_K_U03	P7S_UW, P7S_UK, P7S_UW, P7S_UW
U3	Stosuje przepisy obowiązujące z uwzględnieniem historycznego kontekstu prawa.	PR_PJ_K_U01, PR_PJ_K_U02, PR_PJ_K_U03	P7S_UW, P7S_UK, P7S_UW, P7S_UW
Kompetencje społeczne:			
K1	Pracuje samodzielnie nad zagadnieniami prawnymi wykazując się systematycznością i rzetelnością.	PR_PJ_K_K01, PR_PJ_K_K02, PR_PJ_K_K04	P7S_KK, P7S_KK, P7S_KK
K2	Wykazuje zrozumienie dla różnych postaw w życiu publicznym i prywatnym.	PR_PJ_K_K01, PR_PJ_K_K04, PR_PJ_K_K08, PR_PJ_K_K09	P7S_KK, P7S_KK, P7S_KR, P7S_KK
K3	Zachowuje ostrożność w ocenie zdarzeń mających wpływ na życie publiczne.	PR_PJ_K_K01, PR_PJ_K_K02, PR_PJ_K_K04, PR_PJ_K_K06, PR_PJ_K_K08	P7S_KK, P7S_KK, P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR

3. Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy zajęć	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	1. Geneza państwa i prawa - różne teorie na temat pochodzenia państwa (np. naturalnego rozwoju, podboju, umowy społecznej) 2. Państwo i prawo w starożytnym Egipcie i Mezopotamii 3. Państwo i prawo w Atenach 4. Ustrój prawa rzymskiego 5. Państwo i prawo w okresie feudalnym (monarchia patrymonialna, stanowa i absolutna) 6. Podstawowe zasady konstytucyjne w ustrojach wybranych państw: Francja (1791, 1814), Niemcy (1919), Stany Zjednoczone (1787), Wielka Brytania 7. Geneza, systematyka i zasady nowożytnych kodyfikacji prawa cywilnego i karnego (Landrecht Pruski, Kodeks Napoleona, Austriacki Kodeks Cywilny, Francuski Kodeks Karny, Niemiecki Kodeks Karny) 8. Geneza, systematyka i zasady nowożytnych kodyfikacji procedury karnej i cywilnej: Francuska Procedura Cywilna (1806), Rosyjska Ustawa Postępowania Karnego (1864) 9. Geneza i zasady cywilnego i karnego prawa angielskiego.	Wykład	W1, W2, W3, U1, U2, K2, K3
2.	1. Ius commune. 2. Nowożytne prawo natury 3. Prawo osobowe i małżeńskie do XVIII w. 4. Prawo rzeczowe, zobowiązań i spadkowe do XVIII w. 5. Średniowieczne prawo karne 6. Nowożytne prawo karne 7. Prawo osobowe XVIII-XX w.	Ćwiczenia audytoryjne	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3

4. Metody prowadzenia zajęć, weryfikacji efektów uczenia się i warunki zaliczenia

Forma zajęć		
Wykład	Metody prowadzenia zajęć:	
	Wykład	
	Metody (sposoby) weryfikacji:	Udział:
	Egzamin pisemny	100%
	Warunki zaliczenia przedmiotu:	
	Egzamin w formie pisemnej opisowej lub testowej.	
Ćwiczenia audytoryjne	Metody prowadzenia zajęć:	
	Dyskusja, Praca w grupie	
	Metody (sposoby) weryfikacji:	Udział:
	Zaliczenie pisemne	80%
	Aktywność	20%
	Warunki zaliczenia przedmiotu:	
	Zaliczenie formie pisemnej oraz aktywność Studenta.	

Efekt uczenia się dla przedmiotu	Metody (sposoby) weryfikacji		
	Egzamin pisemny	Zaliczenie pisemne	Aktywność
W1	x	x	
W2	x	x	
W3	x	x	
U1	x	x	
U2			x
U3		x	x
K1			x
K2			x
K3			x

5. Literatura

Literatura podstawowa

1. Dziadzio A., 2020, Powszechna historia prawa, PWN.
2. Wąsowicz M., 2011, Historia ustroju państw Zachodu. Zarys wykładu, LIBER.

Literatura uzupełniająca

1. Historia prawa. Prawo karne w świetle źródeł, 1997, red. A. Dziadzio, D. Malec, Księgarnia Akademicka.
2. Historia prawa. proces i wymiar sprawiedliwości w świetle źródeł, 2000, red. A. Dziadzio, D. Malec, księgarnia Akademicka.

6. Nakład pracy studenta - bilans godzin i punktów ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta Liczba godzin
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	Wykład	30
	Ćwiczenia audytoryjne	15
Praca własna studenta	Przygotowanie do zajęć	20
	Studiowanie literatury	25
	Przygotowanie do zaliczenia	25
	Przygotowanie do egzaminu	35
Łączny nakład pracy studenta		150

Liczba punktów ECTS	5

* Godzina (dydaktyczna) oznacza 45 minut